

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง
อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์

Factors Influencing Household Waste Management in Yod Kang Subdistrict,
Namon District, Kalasin Province

เฉลิมพล ศรีวิบูลย์¹ ภักดี โพธิ์สิงห์² ยุภาพร ยูภาศ²
E-mail: sriwibulychelimpl@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 382 คน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์หาค่าคุณลักษณะเชิงเส้น ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยด้านจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ ร้อยละ 57.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ผู้นำชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้คนในชุมชนมีการคัดแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักกำจัดขยะประเภท เศษกิ่งไม้ ใบไม้ ใบหญ้า เพื่อลดภาระในการจัดเก็บ ควรซ่อมแซมเสื้อผ้า รองเท้า เบื้องต้น และประชาชนควรรู้จักเก็บรวบรวมขยะที่รีไซเคิลได้ไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล การจัดการขยะมูลฝอย ครัวเรือน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of household solid waste management in Yod Kang Sub-district, Namon District, Kalasin Province 2) to determine the factors influencing household solid waste management in Yod Kang Sub-district, Namon District, Namon Province. and 3) to study recommendations on factors influencing household solid waste management in Yod Kang Sub-district, Namon District, Kalasin Province. The sample consisted of 382 electoral voters using the Taro Yamane formula and using a specific sampling method. The tool used for collecting the data was using a questionnaire. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, frequency, standard deviation. and linear regression multiple analysis. The results of the research were as follows: 1) Household solid waste management in Yodkang Sub-district, Namon District, Kalasin Province. 2) Factors influencing household solid waste management in Yodkang Sub-district, Namon District, Kalasin Province, namely, promotion factors from local administrative organizations. Self-responsibility consciousness factor Factors related to participation of household members which can jointly forecast 57.70 percent with statistical significance p value .05. 3) Recommendations on factors influencing household solid waste management in Yodkang Sub-District, Namon District, Kalasin Province include community leaders. There should be a public relations campaign for people in the community to separate the waste type before disposing. The local government should publicize the public to know how to dispose of rubbish such as branches, leaves, grass blades in order to reduce the burden of storage. Clothing, shoes should be repaired, and people should know how to collect recyclable waste to sell to generate income.

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Keywords: Influencing Factors, Solid Waste Management, Household

ความเป็นมาของปัญหา

ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2563 พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น ประมาณ 25.37 ล้านตัน หรือประมาณ 69,322 ตันต่อวัน (366 วัน) หรือมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยชุมชน โดยเฉลี่ยเท่ากับกับ 1.05 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งมีปริมาณขยะมูลฝอยลดลงกว่าปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คณะรัฐมนตรีจึงได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2563 (มาตรการล็อกดาวน์) ประกอบกับสถานการณ์การติดเชื้อของโรค Covid-19 ในต่างประเทศทำให้มีการจำกัดการเดินทางออกของประเทศต่าง ๆ และการควบคุมการเดินทางเข้าประเทศไทยของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศไทยลดลงกว่า 33 ล้านคน ทำให้ภาพรวมปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2563 ลดลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในเชิงพื้นที่ พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งและพื้นที่กรุงเทพมหานครบางเขต มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นลดลง เนื่องจากมาตรการล็อกดาวน์ได้กำหนดให้มีการทำงานที่บ้าน (Work From Home: WFH) มากขึ้น จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก มีขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้นลดลง อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจข้อมูลองค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชน พบว่า มีสัดส่วนองค์ประกอบขยะมูลฝอยประเภทขยะพลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single use plastic) เพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการใช้บริการสั่งซื้อสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์เพิ่มขึ้น โดยหลังจากช่วงมาตรการล็อกดาวน์แล้ว พบว่า ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มเพิ่มมากกว่าช่วงมาตรการล็อกดาวน์ เนื่องจากประชาชนกลับมาใช้ชีวิตตามปกติมากขึ้น มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและปริมาณขยะที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ใหม่รวมกัน 20.61 ล้านตัน ส่วนปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เหลืออีก 7.32 ล้านตัน ถูกกำจัดที่สถานที่กำจัดไม่ถูกต้อง เช่น การเผากลางแจ้ง การเทกอง การลักลอบทิ้งในพื้นที่ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชนในบริเวณใกล้เคียง (กรมควบคุมมลพิษ, 2563)

ภาพรวมสถานการณ์ด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ปี พ.ศ. 2563 ที่เกิดขึ้น 25.37 ล้านตัน พบว่า ขยะมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำกลับไปใช้ประโยชน์มีประมาณ 8.36 ล้านตัน หรือประมาณ 22,834 ตันต่อวัน หรือคิดเป็น ร้อยละ 33 ของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น ซึ่งลดลงกว่าปีที่ผ่านมา (ร้อยละ 44 ของขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น) เนื่องจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประเด็น ได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ไม่อนุญาตให้ประชาชนเข้าไปคัดแยกขยะมูลฝอยในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน เพราะห่วงเกรงการแพร่เชื้อจากการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยที่อาจมีเชื้อโรคในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน และวิกฤตการณ์เศรษฐกิจของโลกที่ซบเซาจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลให้ร้านรับซื้อของเก่าหลายแห่งต้องปิดตัวลง และทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ลดลง ส่งผลให้ขยะมูลฝอยชุมชนประมาณ 7.88 ล้านตัน หรือประมาณ 21,526 ตันต่อวัน หรือร้อยละ 31 ของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น ถูกกำจัดไม่ถูกต้องและมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2562 (ร้อยละ 22 ของขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น) อย่างไรก็ตาม ขยะมูลฝอยชุมชนประมาณ 9.13 ล้านตัน หรือประมาณ 24,962 ตันต่อวัน หรือร้อยละ 36 ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับปี พ.ศ. 2562 (ร้อยละ 34 ของขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น) (กรมควบคุมมลพิษ, 2563)

สำหรับพื้นที่ ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีขยะมูลฝอยประมาณ 15-20 ตันต่อวัน ของขยะมูลฝอยที่พบส่วนใหญ่ เช่น เศษผัก เศษอาหาร เปลือกผลไม้ พลาสติก โฟม กระดาษ เป็นต้น ปัญหาในการกำจัดขยะที่ประสบ คือ พื้นที่ในการทิ้งขยะประชาชนมีการกำจัดขยะด้วยวิธีการเผา และหากเป็นขยะเปียก ประชาชนจะนำมาทิ้งกองในบริเวณพื้นที่ทั่วไปของตำบลยอดแกง ซึ่งเกิดปัญหาของแหล่งในการกำจัดขยะ และด้วยปัจจัยหลายอย่าง เช่น จำนวนการประชากรมากขึ้น สถานประกอบการมากขึ้น รวมไปถึงการขาดความรู้เรื่องการจัดการขยะในภาคเอกชน ทำให้การจัดการขยะในพื้นที่นั้น เป็นไปด้วยยากที่จะประสบความสำเร็จและเมื่อขยะถูกกำจัดด้วยกระบวนการที่ไม่ถูกต้องจึงนำมาซึ่งปัญหาสุขภาพ ปัญหาเศรษฐกิจ และที่สำคัญ ปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมผลกระทบต่อสุขภาพจากการไม่แยกขยะและไม่มีการจัดการพื้นที่เทกองให้ถูกต้อง มีได้ตั้งแต่จากการการรับสารเจือปนตั้งแต่ที่เป็นเชื้อโรค ไมโครพลาสติก และสารเคมีอันตราย อย่างสารตะกั่วและโลหะหนักในขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งฝังดินและย้อนกลับมาหาคนและสัตว์ในผัก อาหารทะเล เนื้อสัตว์ (องค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง, 2564) ดังนั้น ปัญหาในการกำจัดขยะของพื้นที่ตำบล ยอดแกง ยังคงเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการศึกษาวิจัยปัญหาของพื้นที่เพื่อให้เกิดการวิจัยในประเด็นขยะ โดยมีความมุ่งหวังว่าผลการวิจัยที่ได้นั้น จะนำไปสู่การกำจัดขยะที่ยั่งยืน ซึ่งจะนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ถึงการจัดทำรูปแบบการกำจัดที่เหมาะสม การแก้ปัญหาดังกล่าวในการกำจัดขยะ ของในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะในครัวเรือน ในเขต ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการขยะในครัวเรือน ในเขต ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกงอำเภอนามนจังหวัดกาฬสินธุ์และมีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนเขตตำบลยอดแกง หลังคาเรือนละ 1 คน จำนวน 18 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 1,825 หลังคาเรือน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครัวเรือนในตำบลยอดแกง จำนวน 390 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) และการสุ่มแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเป็นประเภทสอบถามรายการ (Check list) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ การศึกษา

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะในครัวเรือน ในเขต ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการขยะในครัวเรือน ในเขต ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำหนังสือจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง เพื่อประสานข้อมูลการเก็บข้อมูล

4.2 นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4.3 ให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย

4.4 เก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1) นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

2) นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้ว ลงรหัสตามแบบ (Coding Form)

3) นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อมากำหนดเกณฑ์ของการให้คะแนน ดังนี้

การจัดกระทำคะแนนระดับขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยแบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มี 5 ระดับ ได้แก่

มากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน

มาก กำหนดให้ 4 คะแนน

ปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน

น้อย กำหนดให้ 2 คะแนน

น้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551) ตามสูตร ดังนี้

เกณฑ์คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด
- ระดับคะแนน 1.81-2.60 หมายถึง น้อย
- ระดับคะแนน 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง
- ระดับคะแนน 3.41-4.20 หมายถึง มาก
- ระดับคะแนน 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

5.2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจันทบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจันทบุรี ใช้การวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจันทบุรี จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาความด้วยการแจกแจงความถี่

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน	ระดับการจัดการขยะ			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	
1. การคัดแยกขยะ	3.60	.89	มาก	1
2. การกำจัดทำลาย	3.41	.90	มาก	4
3. การนำกลับมาใช้ใหม่	3.43	.76	มาก	3
4. การนำไปสร้างมูลค่าเพิ่ม	3.58	.88	มาก	2
โดยรวม	3.52	.61	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การคัดแยกขยะ ($\bar{X} = 3.60$) การนำไปสร้างมูลค่าเพิ่ม ($\bar{X} = 3.58$) การนำกลับมาใช้ใหม่ ($\bar{X} = 3.43$) การกำจัดทำลาย ($\bar{X} = 3.41$)

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจันทบุรี ใช้การวิเคราะห์ด้วย (Multiple Linear Regression Analysis) โดยวิธีการเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Regression)

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจันทบุรี

ตัวแปรอิสระ	B	S.E.	Beta	t	Sig.
a ค่าคงที่ (Constant)	1.214	.158	-	7.703	.000
1. ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากองค์กรปกครองท้องถิ่น (X_5)	.415	.030	.638	13.656	.000*
2. ปัจจัยด้านจิตสำนึกความรับผิดชอบในตัวเอง (X_2)	.168	.040	.193	4.257	.000*
3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือน (X_3)	.064	.032	.092	2.013	.045*

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$R = .759$ $R^2 = .577$

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิธีการเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Regression) ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ (Y) เท่ากับ 0.759 ($R = .759$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร รวมกันมีความสัมพันธ์ต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ (Y) ในระดับสูง
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ (Y) เท่ากับ .577 ($R^2 = .577$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร สามารถอธิบายการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ (Y) ได้ร้อยละ 57.70
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อ การผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐาน จากมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากองค์กรปกครองท้องถิ่น (X_5) ($Beta = .638$)

3.2 ปัจจัยด้านจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง (X_2) ($Beta = .193$)

3.3 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือน (X_3) ($Beta = .092$)

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ 1.214 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน ($Beta$) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$

แทนค่าในสูตร $\hat{Y} = 1.214 + 0.415 (X_5) + 0.168 (X_2) + 0.064 (X_3)$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z} = B_1Z_1 + B_2Z_2 + \dots + B_nZ_n$

แทนค่าในสูตร $\hat{Z} = 0.638 (X_5) + 0.193 (X_2) + 0.092 (X_3)$

เมื่อ \hat{Y} และ \hat{Z} = ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนตัวแปรอิสระที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยการส่งเสริมและสนับสนุนของผู้นำชุมชน (X_1) และปัจจัยด้านการเรียนรู้และพัฒนาในครัวเรือน (X_4)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ผู้นำชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้คนในชุมชนมีการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักกำจัดขยะประเภท เศษกิ่งไม้ ใบไม้ ใบหญ้า เพื่อลดภาระในการจัดเก็บ ควรซ่อมแซมเสื้อผ้า รองเท้า เบื้องต้น และประชาชนควรรู้จักเก็บรวบรวมขยะที่รีไซเคิลได้ไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้

อภิปรายผล

1. ระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแก อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ไม่เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัย อาจเป็นเพราะว่า ปัญหาขยะเป็นปัญหาใกล้ตัวของประชาชน ทำให้ต้องตระหนักและใส่ใจในการจัดเก็บอย่างปลอดภัยและขยะบางประเภทสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนได้ ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลยอดแก ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้นำชุมชนรณรงค์การคัดแยกขยะจากครัวเรือนก่อนนำมาทิ้ง เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะให้น้อยลง เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุมาญช์ แขวงเมือง (2562) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรรัตน์ มานีพารักษ์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R ของพื้นที่เขตกรุงเทพฯ ตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 การจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร สุทธิสน (2562) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูอิง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลคูอิง อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากองค์กรปกครองท้องถิ่น ปัจจัยด้านจิตสำนึกความรับผิดชอบในตัวเอง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยนำเสนอ ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากองค์กรปกครองท้องถิ่น มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกงมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างทั่วถึง ประชาชนส่วนใหญ่มีรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเสียงตามสายและสื่อออนไลน์จากเผยแพร่ขององค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร สุทธิสน (2562) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลคู่ง อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลคู่ง อำเภอนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ปัจจัยด้านเจตคติ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ปัจจัยด้านการมีจิตอาสา ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านเครือข่ายชุมชน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 79 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน ที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และสอดคล้องกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2559) ได้เสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ โดยกำหนดแผนงาน มาตรการ มาตรฐาน หลักวิชาการในการจัดการสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยดำเนินการดังนี้ 1) พัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย 2) ออกประกาศ กฎเกณฑ์ หรือหลักเกณฑ์วิชาการ หรือเกณฑ์การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย 3) สนับสนุนคำปรึกษาและเอกสารทางวิชาการหรือคู่มือการดำเนินการให้แก่จังหวัดในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตั้งแต่ต้นทาง จนถึงการจัดขึ้นสุดท้าย 4) จัดการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกแก่เยาวชน และประชาชนในการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในโรงเรียน สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน ชุมชน ผ่านทางเครือข่ายที่มีอยู่ ได้แก่ เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) 5) สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย 6) สนับสนุนการเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลด/เลิกการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม รวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคบริการ

2.2 ปัจจัยด้านจิตสำนึกความรับผิดชอบในตัวเอง มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า จิตสำนึกในการจัดการขยะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ทำให้คนจะรู้จักใช้เหตุผล มีความตระหนักในปัญหาขยะและปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน และเริ่มต้นด้วยการกำจัดขยะในครัวเรือนของตนเองอย่างถูกวิธี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตบรรณ สุขก่า (2562) ได้วิจัยเรื่อง กระบวนการความร่วมมือในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลวังดิน อำเภอสี จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ที่สำคัญคือ ความตระหนักรับรู้ การยอมรับและให้ความร่วมมือเข้าร่วมจัดการขยะ ตามบทบาทของแต่ละฝ่ายซึ่งเกิดจากการมีจิตสำนึกสาธารณะของคนในพื้นที่ การสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วน เริ่มจากการสร้างความตระหนักและรับรู้ถึงความสำคัญของการต้องมาร่วมมือแก้ไขปัญหาขยะของทุกภาคส่วน มีการจัดกิจกรรม การคัดแยกขยะ การใช้และหาประโยชน์จากขยะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัชย์ พวงงาม (2558) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะ: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเขานิน อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารจัดการขยะที่ประชาชนเห็นว่ามีความสำคัญ คือ เทศบาลตำบลเขานินควรเร่งสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ช่วยลดปริมาณขยะให้น้อยลงโดยเทศบาลควรมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับปัญหาขยะที่เพิ่มมากขึ้น สร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นความสำคัญที่ต้องแยกประเภทขยะมูลฝอย และสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2550) กล่าวว่า ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ชุมชนและประชาชนทุกคนจะต้องให้ความสำคัญมีจิตสำนึกในการหาแนวทางแก้ไขและยุทธวิธีรูปแบบต่างๆ ที่สามารถควบคุมจัดการกับปัญหาขยะมูลฝอยให้ลดน้อยลงและหมดไปมากที่สุด โดยการพยายามหาแนวทางเพื่อที่จะลดปริมาณขยะมูลฝอยลงด้วยการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ ในด้านการเก็บขยะการขนขยะ และการเลือกใช้วิธีการจัดการขยะมูลฝอยโดยให้เกิผลเสียต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด รณรงค์ให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชน ในสถานศึกษา ให้มีความรู้ในการคัดแยกขยะที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นกลวิธีที่จะทำให้เกิดจิตสำนึกในการคัดแยกขยะและรักษาสิ่งแวดล้อม

2.3 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือน มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนมี

บทบาทสำคัญในชุมชนที่ทำให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนน่าอยู่ ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการจัดการขยะในครัวเรือน ด้วยการรู้จักคัดแยกขยะ ทำลายขยะบางประเภท นำกลับมาใช้ใหม่ และสร้างมูลค่าจากขยะ และร่วมสร้างสิ่งแวดล้อมชุมชนให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรกาล อุปันท์ (2556) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนยอ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีพฤติกรรมในการกำจัดขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย และร่วมลดปริมาณขยะมูลฝอยส่วนแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยควรมุ่งเน้นการลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด และดำเนินกิจกรรมด้านการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาคประชาชน ภาคท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาครัฐส่วนกลาง โดยสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจต่อไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกร บุญมี ธวัช ทะเพชร นภรัตน์ พุฒนาถ (2560) แนวการจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า แนวการจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนนำเสนอแนวทางดำเนินการไว้ 3 แนวทาง ดังนี้ (1) ด้านการวางแผนชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานการกำหนดนโยบายการจัดการขยะการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนการเสนอแนวคิดเรื่องการลดปริมาณขยะในชุมชน (2) ด้านการปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการจัดการขยะในชุมชนมีการนำขยะไปรวมตามจุดรวบรวมตามเวลาที่กำหนด ให้ความร่วมมือในการจ่ายค่าธรรมเนียมจัดการขยะของชุมชน เข้าร่วมรับความรู้เรื่องขยะประเภทขยะอันตรายจุดรวบรวมขยะที่หน้าบ้าน และ (3) ด้านการประเมินผล มีส่วนในการเป็นกรรมการติดตามผลการดำเนินการตามแผนของชุมชนมีการติดตามผลการดำเนินการในทุกขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านการส่งเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยด้านจิตสำนึกความรับผิดชอบในตัวเอง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ ร้อยละ 57.70
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนในพื้นที่ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ผู้นำชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้คนในชุมชนมีการคัดแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักกำจัดขยะประเภท เศษกิ่งไม้ ใบไม้ ใบหญ้า เพื่อลดภาระในการจัดเก็บ ควรซ่อมแซมเสื้อผ้า รองเท้า เบื้องต้น และประชาชนควรรู้จักเก็บรวบรวมขยะที่รีไซเคิลได้ไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรณรงค์การเลือกใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าใส่เมื่อไปซื้อของหรือจ่ายตลาด เพื่อช่วยลดปริมาณการขยะประเภทถุงพลาสติกให้ลดลง และลดภาระค่าใช้จ่ายในด้านงบประมาณในการจัดเก็บขยะ
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดหาถังขยะให้เพียงพอ และรณรงค์ในการจัดเก็บขยะอย่างถูกวิธี คัดแยกขยะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ และนำขยะไปทิ้งในบริเวณที่ทางหน่วยงานจัดไว้ให้
3. ควรรณรงค์การคัดแยกขยะประเภทขวดพลาสติกมารีไซเคิลใช้ซ้ำอีกครั้ง หรือรวบรวมไว้เพื่อจำหน่าย
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพาตัวแทนผู้นำชุมชนไปศึกษาดูงานหรือเชิญวิทยากรมาจัดอบรมให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะประเภทเศษอาหาร เศษใบไม้ โดยการนำไปสร้างมูลค่าทำปุ๋ยหมักชีวภาพเพื่อใช้ในการเกษตรหรือจำหน่ายเป็นรายได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบในการจัดการขยะในชุมชน โดยเน้นการจัดการโดยมีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนเล็งเห็นความสำคัญในปัญหาขยะ และปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เริ่มต้นด้วยการคัดแยกขยะ ลดการใช้พลาสติกที่ไม่จำเป็น
2. ควรศึกษารูปแบบการจัดเก็บและทำลายขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กนกกร บุญมี ธวัช ทะเพชร นภารัตน์ พุฒนาถ. (2560). แนวทางการจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วารสารสถาบันวิจัยพินิจธรรม, 4(2), 85-98.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2563). รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย พ.ศ. 2563 กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2550). สรุปสาระสำคัญมาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2559). รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ.2559. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2564 จาก http://infotrash.deqp.go.th/wpcontent/uploads/2017/06/wsthaz_annual_2559.pdf.
- เกรียงไกร สุทธิสน. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลคู่อ้อ อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตวรรณ สุขแก้ว. (2562). กระบวนการความร่วมมือในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลวังดิน อำเภอสี จังหวัดลำพูน. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฐิติรัตน์ มานีพารักษ์. (2563). การบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R ของพื้นที่เขตกรุงเทพฯตะวันออก. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 4(1).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิชญามณูษ์ ขววงเมือง. (2562). การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์ มหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วีรกาล อุปนันท์. (2556). การศึกษาแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนยอ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สุรัชย์ พวงงาม. (2558). การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบล เขานินพันธ์ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง. (2564). บริบททั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง. ภาพลิ้นจี่: องค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง.
- Taro Yamane. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rdEd. New York. Harper and Row Publications.